

ZGODOVINA NEGE BOLNIKA

PRVI POGLEDI NA BOLEZEN

- bolezen spremlja človeka že od samega začetka
- ljudje so povezovali bolezen z demonom to obdobje se imenuje demonizem
- da bi se obranili boleznim so demonom darovali različna darila (otroke, nedolžna dekleta, živali, hrano,...) in jim gradili oltarje
- za bolnika so skrbeli vrači
- z opazovanjem narave se je začelo znanje, ki se je prenašalo iz roda v rod
- vrači naj bi bili povezani z demoni, ki naj bi jim pomagali

STARE CIVILIZACIJE

(Babilon, Asirija)

- ženske so bile negovalke na domu in si s tem pridobile nekaj veljave
- medicino so že poučevali v šolah, pomembne so bile internistične vede
- kirurgija je veljala za rokodelstvo (operirali so že sivo mreno)

STARI EGIPT

- zdravstvo so upravljali duhovniki
- medicina je bila dobro razvita poznali so že zobozdravstvo, kirurgijo, porodništvo
- poznali so preventivne ukrepe proti infekcijam (piti so smeli le filtrirano vodo, obvezno britje moških, predpisana večkrat dnevna kopel, pokopavanje mrličev)

PERZIJA

- 1600 prnš je znansvenik Zaratustra napisal Farmakoterapijo, ki se ni ohranila
- vsak zdravilec je po šolanju moral opraviti izpit (uspešno ozdraviti 3 ljudi)
- poznali so interniste, kirurge, in zagovorjalce ki so bili najbolj cenjeni (naj bi imeli nadnaravne lastnosti)

ŽIDJE

- visoko razvit narod
- iz še danes znane biblije poznan nauk o varovanju žene po porodu pred infekcijo (da počiva 14 dni)

STARI GRKI

- kulturno in civilizacijsko visoko razvito ljudstvo je cenilo lepoto in zdravje telesa in se zavedalo vrednosti življenja
- Askepius-bog zdravilstva
- Hygie-boginja lepote
- kača-simbol medicine
- postavljali so svetišča, ki so bila center kulturnega in zdravstvenega življenja
- pomembno prelomnico v odnosu do bolezni je napravil najznamenitejši zdravnik te dobe oče sodobne medicine Hipokrat. Zavračal je vraževernost in cenil je ovitke, obhladke in zdravilne kopeli

STARI RIMLJANI

- so bili v medicini odvisni od grkov
- po kugi, ki je skoraj uničila Rim so sprejeli grško religijo in medicino. Vpeljali so realno medicino

KRŠČANSTVO

- krščanska filozofija je zahtevala izvrševanje dela usmiljenja
- negovanje je dobilo pomen
- v privatnih bolnišnicah, ki so jih ustanovljale spreobrnjene Rimljanke so izvaajli kakovostno in skrbno nego bolnika

REFORMACIJA NEGE BOLNIKA PRED KRIMSKO VOJNO

- v renesansi so ljudje znova pridobili veselje do zemljskega življenja in s tem zdravje in nega zopet dobila svoj pomen
- v 16. st. beležimo prvo obliko nege, ko so v Franciji organizirali združenje žena, ki so skbele za reveže in bolne
- v 18. st. in 19. st. so iz Anglije poročali o strahovitih razmerah v zaporih, ki so pomenile nekakšen začetek reform
- v Nemčiji so ustanovili šoloin v tem gibanju je imela posebno mesto Florence Nightingale

FLORENCE NIGHTINGALE

- hči premožne angleške družine
- pr 16 letih je na skrivaj obiskovala bolnišnice, ječe in lazarete
- Florence je kritično opazovala v teh ustanovah in si vse zapisovala
- pomagala je z kupovanjem oblek delavcem in svojcem
- pri 32 letih je zaključila usposabljanje za civilno negovalko v Nemčiji in tečaj za nego, ki ga ni dokončala zaradi bolezni
- med krimsko vojno je Florence slišala za neznosne razmere v lazeretih kjer so umirali zaradi lakote, bolezni, gangrene, žeje. Odšla je v Krim in organizirala zdr. nego tako, da je smrtnost prepolovila
- poznana je bila kot žena s svetila
- v času voje je tudi sama zbolela in nikoli ni ozdravela
- po vrnitvi domov se je posvetila ustanovi prve zdravstvene šole in delovanje ves čas spremljala
- pisala je knjigo nega bolnika, matere in otroka

DEFINICIJA ZDRAVSTVENE NEGE

- V procesu zdravljenja
- ugotavljanje bolezni (postavitvev DG) in zdravljanje(TH)
- TZN in MS izvaja zdravstveno nego bolnika, kar pomeni, da mu pomagata pri tem kar ni sposoben
- Sodelovnja pri TH in DG z zdravnikom

- Definicija
- vloga ZN se je skozi zgodovino spreminjala in s tem tudi definicija
- def. FLORENCE NIGHTINGALE
- def. WIRGINIE HENDERSON
- def. DOROTHEE OREM

DEFINICIJA FLORENCE NIGHTINGALE

- Naloga ZN je postaviti bolnika v življenjske okoliščine, da bo narava ugodno vplivala.

DEFINICIJA WIRGINIE HENDERSON

- Medicinska sestra pomaga zdravemu in bolnemu človeku v tistih aktivnostih, ki pripomorejo k ohranitvi, vrnitvi zdravja ali mirni smrti in bi jih le-ta porabil samostojno, če bi imel zato voljo, moč, znanje.

SAMOOSKRBA

- pomoč MS je potrrebna, ko bolnik ni sposoben samooskrbe
- medicinska sestra lahko nudi:
 - popolno pomoč
 - delno pomoč
 - podporno izobraževlno nalogo

NAČELA ZDRAVSTVENE NEGE

- Vzpodbujanje bolnika k sodelovanju :
 - cilj tega je, da bi bolnik čimprej postal neodvisen (če je to možno)

- individualni pristop k bolniku, kar pomeni, da se prilagajamo bolnikovim osebnim značilnostim
- Holističen pristop:
- Vsakega bolnika obravnavamo holistično = celotno kot fizično, psihično in socialno bitje

VRSTE ZDRAVSTVENE NEGE

- POKLICNA – LAIČNA
- OSNOVNA – SPECIALNA
- DIREKTNA – INDIRECTNA
- BOLNIŠNIČNA – DOMAČA

NALOGE ZDRAVSTVENE NEGE

- Pomoč bolniku pri izvajanju življenjskih aktivnosti (14)
- Urejanje bolnikovega okolja
- Diagnostične in terapevtske storitve po naložbi zdravnika
- Nadzor nad bolnikom:
 - fiziološki pojavi (naravni)
 - patološki (bolezenski)
- izvajamo preko opazovanja, merjenja, beleženja, poročanja

14 ŽIVLJENSKI AKTIVNOSTI PO WERGINIE HENDERSON

- dihanje
- prehranjevanje in pitje
- izločanje in odvajanje
- gibanje in ustrezna nega
- spanje in počitek
- vzdrževanje normalne telesne temperature
- osebna higiena in urejenost
- izogibanje nevarnostim v okolju
- odnosi z ljudmi, izražanje čustev, občutkov in potreb
- koristno delo
- razvedrila in rekreacija

- izražanje verskih čustev
- učenje in pridobitev znanja o razvoju in zdravju

PROCES ZDRAVSTVENE NEGE - PZN

1.SODOBNA METODA ZN

- prednost: omogoča individualno, strokovno in humano delo
- sistematsko delo: spremljanje in reševanje bolnikovih potreb

FAZE PZN

- ugotavljanje potreb ZN
- načrtovanje dela : cilj, dejavnost
- izvajanje po načrtu
- vrednotenje(evalvacija): doseganje ciljev

Ugotavljanje potreb po ZN

- Kdaj: - ob sprejemu bolnika v oddelek
 - sproti : z opazovanjem, s kumuniciranjem, empatični pristop